

Complexe wondzorg: op weg naar adequate, zinnige en zuinige zorg

I. van Bommel*

Op diverse afdelingen binnen het ministerie van VWS wordt in opdracht van de minister gezocht naar besparingsmogelijkheden in de behandeling van patiënten met complexe wonden. In het kader van het project 'Zinnige en zuinige zorg' speelt met name het thema 'verspilling' een rol. Daarom zijn niet alleen het ministerie, maar ook partijen als zorgverzekeraars actief op zoek naar aanknopingspunten om de zorg en hulpmiddelenzorg te verbeteren. Het Wondplatform Nederland is in 2015 gestart met de ontwikkeling van een Kwaliteitsstandaard Complexe Wondzorg. Daarmee wil het Wondplatform een aanzienlijke bijdrage leveren aan die verbetering van organisatie en inhoud van wondzorg aan patiënten met een complexe wond.

Wondzorg is sterk in ontwikkeling

Het belang om bij te dragen aan een deel van de oplossing is groot. Ook in de media staat zorg voor complexe wonden in de belangstelling. Denk aan de recente boodschap van bestuurder Wim van der Meeren van zorgverzekeraar CZ. Hij ziet substantiële besparingsmogelijkheden door de wondzorg te professionaliseren. Minister Edith Schippers heeft aangegeven zich te verbazen over het feit dat nog steeds mensen lang geconfronteerd worden met complexe wonden zonder zicht op genezing en gebruik van hulpmiddelen op ondeskundige wijze, ondanks het verspillingendossier dat zij in 2012 op de kaart heeft gezet. Ook wil zij snel een besparing op complexe wondzorg realiseren om zo tot 'zinnige en zuinige' zorg te komen. Leden van het ministerie laten weten dat diverse projecten op het gebied van wondzorg worden ontwikkeld in verschillende regio's. Hoopgevende initiatieven worden omarmd en financieel ondersteund door zorgverzekeraars. Data worden (regionaal) verzameld, conclusies getrokken en beleid regionaal verder uitgerold. Kunnen en willen partijen als zorgverzekeraars, de minister, maar ook instellingen op de Kwaliteitsstandaard Complexe Wondzorg en de keuzes die daarin gemaakt worden, wachten?

Leden van het ministerie op (be)zoek

Medewerkers van het ministerie van VWS zoeken naar mogelijkheden die op korte termijn kunnen bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit van wondzorg op inhoudelijk en organisatorisch niveau. Welke initiatieven worden in de diverse regio's genomen en is het mogelijk op basis daarvan structurele maatregelen te ontwikkelen? Kunnen deze initiatieven al bijdragen aan het verminderen van het aantal 'schrijnende gevallen' die iedereen kent? Kan het

Wondplatform hier ook in de aanloop tot ontwikkeling van de Kwaliteitsstandaard al aan bijdragen? Beleidsmakers van het ministerie van VWS hebben aan de directie van Nefemed gevraagd een werkbezoek te organiseren. Tijdens dit werkbezoek wilden zij kennis maken met aanpassingen die in de praktijk gedaan zijn met betrekking tot de wijze van organiseren van de zorg en gebruik van hulpmiddelen

Wat brengt de Kwaliteitsstandaard Complexe Wondzorg

De Kwaliteitsstandaard wordt een overkoepelende richtlijn vanuit patiëntenperspectief voor de patiëntengroep met complexe wonden. Een zeer gedreven gezelschap is vanuit het Wondplatform Nederland sinds 2015 aan het werk om deze Kwaliteitsstandaard te ontwikkelen. De complexiteit van de materie blijkt uit de verwachting dat niet voor 2017 een Kwaliteitsstandaard complexe wondzorg gereed is. En als die gereed is, dan begint het pas. De Kwaliteitsstandaard is het kader, die moet worden vertaald naar de praktijk. De Kwaliteitsstandaard moet antwoord geven op vragen als: wanneer wordt een patiënt verwezen naar welke specialist(en); wie kan (hoofd)behandelaar worden; wie is de regiehouder en hoe wordt de zorg in de keten vergoed? Welke indicatoren kunnen worden bepaald voor complexe wondzorg? Cruciale elementen waar op dit moment veel verschillende inzichten over bestaan. Vervolgens moeten deze elementen geïmplementeerd, bekend en gekend worden en moet er in de diverse regio's naar gehandeld worden...

voor patiënten met complexe wonden. Het doel was om inzicht te krijgen in de positieve bijdrage aan de kwaliteit van zorg en de afname van verspilling. Doel van Nefemed was dit werkbezoek zo te organiseren dat het de ontwikkeling en inhoud van de Kwaliteitsstandaard onderschrijft.

Het werkbezoek vond plaats in het Flebologisch Centrum Oosterwal te Alkmaar. Namens het ministerie waren de directeur-generaal curatieve zorg (dhr. Bas van Dungen, hij staat de minister direct terzijde) en de directeur curatieve zorg/ project verspilling (dhr. Marcel van Raaij) aanwezig. Deze delegatie toont aan dat wondzorg ook voor hen van groot belang is. Namens het Flebologisch Centrum Oosterwal was dhr. Michael Mooij (fleboloog) de gastheer. Naast een presentatie over de diverse aspecten die een belangrijke rol spelen met betrekking tot verbeteren van de kwaliteit van wondzorg verzorgde hij een rondleiding door het centrum. Dermatoloog mw. Birgitte Maessen-Visch (Rijnstate, Arnhem) en dhr. Louk van Doorn (verpleegkundig specialist vaatchirurgie LUMC, Leiden) hebben in eigen presentaties toegelicht wat zij belangrijke elementen vinden die de kwaliteit van wondzorg beïnvloeden. Namens Nefemed waren leden van het bestuur en het cluster Wondbehandeling aanwezig.

Wondplatform Nederland: goud in handen

Alle aanwezigen hebben tijdens het werkbezoek elementen benoemd die bijdragen aan verbetering van de kwaliteit van de zorg. Ook zijn oorzaken van verspilling benoemd en is toegelicht hoe aanpassingen in de organisatie van de zorg bij kunnen dragen aan adequate, efficiënte en kosten-effectieve wondzorg. Het ministerie van VWS en het Kwaliteitsinstituut hebben behoefte aan eenduidige oplossingen die landelijk voor concrete uitgangspunten kunnen zorgen. Voorkomen moet worden dat, op basis van diverse initiatieven, de landelijke gelijkheid in (basis)zorg voor patiënten met een complexe wond in het geding komt. Tijdens het werkbezoek werd duidelijk dat zowel het ministerie van VWS als het Kwaliteitsinstituut hoge verwachtingen hebben van het Wondplatform met betrekking tot alle elementen die van invloed zijn op de zorg voor patiënten met een complexe wond. Zij kijken op korte termijn uit naar zichtbare en concrete oplossingen die het Wondplatform met de Kwaliteitsstandaard of andere initiatieven tot stand brengt met betrekking tot verbeteren van de kwaliteit van wondzorg.

Ook volgens het ministerie van VWS wordt de Kwaliteitsstandaard een belangrijk onderdeel van het verbeteren van de kwaliteit van zorg voor patiënten met complexe wonden. Maar betrokkenen geven aan dat het ontwikkelen en implementeren van de Kwaliteitsstandaard niet op korte termijn de kwaliteit verbetert en verspilling tegengaat en dat verwacht men wel. De noodzaak om te komen tot

‘zinnige en zuinige zorg’ wordt in Haagse kringen urgent gevoeld. En om daaraan invulling te geven, is meer nodig dan een Kwaliteitsstandaard alleen. De oplossing om tot de zinnige en zuinige zorg te komen die de minister voorstaat, zal uit de praktijk moeten komen. De partijen die bij de ontwikkeling en implementatie van de Kwaliteitsstandaard betrokken zijn, hebben dus nóg een agendapunt te behandelen.

** Iris van Bommel, branchemanager Integrale zorg, Nefemed*